

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Comisia permanentă comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru relația cu UNESCO

RAPORT

privind participarea la Conferința Generală UNESCO, sesiunea 42

În perioada 7-23 noiembrie a.c., a avut loc, la Paris, Conferința Generală UNESCO, sesiunea 42.

Am participat, în calitate de vicepreședinte al Comisiei Parlamentare reunite a Camerei Deputaților și Senatului pentru relația cu UNESCO, la această Conferință, între 21 și 23 noiembrie a.c.

Conferința generală stabilește politicile și principalele direcții de lucru ale Organizației, programele și bugetul UNESCO. De asemenea, pe durata sesiunii sunt aleși membrii Consiliului executiv și este numit, o dată la patru ani, directorul general. Conferința generală este formată din reprezentanți ai statelor membre ale UNESCO, se reunește o dată la doi ani și reunește toate statele membre și membrii asociați, alături de observatori din partea statelor nemembre, a organizațiilor interguvernamentale și a organizațiilor neguvernamentale (ONG-uri). Fiecare țară dispune de un vot, indiferent de mărimea sa sau de amploarea contribuției sale la buget.

Reprezentanții celor 194 de state membre, ai mai multor organizații internaționale și ai societății civile au dezbătut pe durata Conferinței Generale activitatea organizației, în contextul actualelor provocări globale și a evoluțiilor rapide ale secolului XXI, precum schimbările climatice și noile tehnologii. Pe durata celei de-a 42-a sesiuni a Conferinței Generale UNESCO, statele membre au luat decizii majore, cu privire la bugetul UNESCO pentru intervalul 2024-2025 și 2026-2029, asupra implementării rezoluțiilor precedente, precum și a rapoartelor referitoare la activitățile organizației.

Conferința generală a debutat marți, 7 noiembrie 2023. După discursurile președintelui celei de-a 41-a sesiuni, ale președintelui Consiliului executiv și ale directorului general, conferința a constituit comitetele de numiri care au examinat și adoptat ordinea de zi și au examinat recomandările Consiliului executiv privind admiterea observatorilor din partea organizațiilor internaționale neguvernamentale, altele decât cele care au statutul de parteneri oficiali ai UNESCO.

Potrivit agendei, în prima zi, pe 21 noiembrie 2023, s-a desfășurat reuniunea plenară, în cadrul căreia au fost prezentate plenului rapoartele Comisiilor de specialitate, respectiv Comisia pentru cultură (CLT), Comisia pentru științe naturale (CS) și Comisia pentru științele sociale și umaniste (SHS).

A doua zi a reuniunii plenare, pe 22 noiembrie 2023, a inclus prezentarea rapoartelor a trei Comisii, mai exact Comisia comunicare și informare (CI), Comisia pentru segmentul administrativ, financiar și sprijin pentru programe și relații externe (APX) și Comisia pentru candidaturi (COM).

Unul dintre subiectele care a ocupat un loc central în dezbateri a vizat domeniul inteligenței artificiale, cu accent pe neurotehnologie. Potrivit UNESCO, în contextul transformării sectoarelor culturale și creative, pe măsură ce segmentul inteligenței artificiale se dezvoltă (piața IA evaluată, anul trecut, la 136,6 miliarde de dolari) este necesară elaborarea unor orientări în acest domeniu cu sprijinul tuturor celor implicați – experți, profesioniști din domeniul culturii și științei, experți, factori de decizie politică etc. Astfel, va putea fi creat cadrul potrivit de promovare a diversității culturale și ne vom putea asigura că utilizarea inteligenței artificiale nu perpetuează sau chiar intensifică prejudecățile și inegalitățile existente.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Comisia permanentă comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru relația cu UNESCO

Secretariatul a subliniat faptul că progresul în domeniul neurotehnologiei oferă multe promisiuni de îmbunătățire a bunăstării și a calității vieții. Cu toate acestea, în absența unui cadru etic care să identifice și să anticipeze riscurile asociate, neurotehnologiile ridică probleme fundamentale legate de integritatea creierului, demnitatea umană, libertatea de gândire, libertatea cognitivă, viața privată și confidențialitatea datelor privind creierul. De asemenea, a fost reamintit faptul că dezbaterile publice privind etica neurotehnologiilor au început în 2019. Consiliul executiv și-a exprimat aprecierea față de directorul general pentru că a introdus în cadrul UNESCO o chestiune atât de actuală precum etica neurotehnologiei. Totodată, la nivelul statelor membre a existat consens privind sprijinul deplin pentru elaborarea unui instrument de stabilire a standardelor privind etica neurotehnologiei, sub forma unei recomandări, subliniind oportunitatea acestei propuneri și relevanța sa pentru mandatul UNESCO. Recunoscând faptul că dezvoltarea neurotehnologiei implică mize mari în ceea ce privește consecințele potențiale pentru etică și drepturile omului, s-a subliniat necesitatea unor structuri de guvernare solide pentru a se asigura că astfel de tehnologii vor fi în serviciul oamenilor și vor proteja drepturile. Au fost exprimate preocupări cu privire la integritatea mentală, la expresia mentală, la riscurile pentru copii și adolescenți și la agravarea inegalităților, printre altele. Ca atare, raportul Comitetului internațional de bioetică al UNESCO a fost evidențiat ca fiind o contribuție foarte valoroasă la dezbateri.

O altă temă de interes vital, în contextul actual, a fost guvernarea platformelor digitale: protejarea libertății de exprimare și a accesului la informații. Potrivit documentelor UNESCO, potențialul platformelor digitale a fost erodat treptat, în ultimii ani, din cauza lipsei de previziune în abordarea riscurilor-cheie. Obiectivul orientărilor este acela de a proteja dreptul la libertatea de exprimare, inclusiv accesul la informații și alte drepturi ale omului în guvernarea platformelor digitale, abordând în același timp conținutul care poate fi restricționat în mod permisiv în temeiul legislației și al standardelor internaționale privind drepturile omului. Prin extensie, o guvernare a platformelor digitale care se bazează pe drepturile omului ar promova în continuare diversitatea culturală, expresia culturală și un conținut cultural divers. Orientările descriu un sistem de guvernare care respectă drepturile omului și promovează atenuarea riscurilor și procesele bazate pe sistem pentru moderarea și curatoria conținutului. Aceste orientări evidențiază principiile generale care ar trebui urmate în toate sistemele de guvernare care au impact asupra libertății de exprimare și a accesului la informații.

Liniile directoare au fost elaborate în urma unui proces de consultare a mai multor părți interesate care a început în septembrie 2022. Aceste linii de acțiune actuale sunt rezultatul unui proces de consultare extins în cadrul căruia UNESCO a primit, prin intermediul a trei consultări deschise, peste 1.540 de contribuții cu peste 10.000 de comentarii. Acesta reprezintă unul dintre cele mai mari și mai deschise exerciții de consultare desfășurate vreodată de UNESCO. În continuare, se vor derula discuții suplimentare privind modul de operaționalizare a orientărilor și de utilizare a acestora ca instrument de promovare, cu scopul de a proteja libertatea de exprimare, accesul la informații și la conținut cultural divers, precum și toate celelalte drepturi ale omului în mediul digital. Cele trei consultări deschise au avut loc între decembrie 2022 și ianuarie 2023; între februarie și martie 2023; și între aprilie și iunie 2023.

În marja Conferinței generale, marți, 21 noiembrie, am avut o întâlnire cu E.S. Simona Mirela Miculescu, ambasador extraordinar și plenipotențiar, Delegat permanent al României pe lângă UNESCO, care a fost aleasă în funcția de președinte a Conferinței Generale UNESCO (2023-2025). Este prima dată când România deține președinția acestei organizații specializate a Națiunilor Unite. I-am urat succes doamnei ambasador în îndeplinirea mandatului de înaltă responsabilitate.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Comisia permanentă comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru relația cu UNESCO

Subiectele abordate în cadrul întâlnirii au vizat stadiul dosarelor României, necesitatea implementării, la nivel național, a prevederilor Recomandării UNESCO privind etica inteligenței artificiale, cu accent pe etică și neurotehnologie, precum și guvernarea platformelor digitale: protejarea libertății de exprimare și a accesului la informații.

Ultima zi a CG42 a inclus alegerea locației desfășurării sesiunii următoare, precum și discursul președintelui CG42, E.S. Simona-Mirela Miculescu și discursul directorului general UNESCO, Audrey Azoulay.

În cea de-a treia zi a CG42 UNESCO au avut loc, printre altele, dezbateri și negocieri pentru organizarea următoarei Conferințe Generale în Uzbekistan, la Samarkand. Prin consens, a fost votată și aprobată rezoluția care permite organizarea, pentru prima dată după 40 de ani, a unei Conferințe Generale în altă parte decât la Paris. Decizia este însoțită de câteva condiționări, printre care suportarea tuturor cheltuielilor care presupun organizarea acestui mare eveniment. La fel, bineînțeles, nu trebuie ca decizia aceasta să afecteze în vreun fel statutul UNESCO. Ca recunoaștere a performanței deosebite de a fi aleasă în funcția de președintă a Conferinței Generale pentru următorii 2 ani, E.S. Simona-Mirela Miculescu a fost felicitată de directoarea generală UNESCO, doamna Audrey Azoulay.

Elemente de context:

Pe durata Conferinței Generale, a avut loc și numeroase evenimente secundare, precum - o reuniune ministerială la nivel înalt - „Educație pentru pace”, o sesiune pe tema „(Re) Gândirea bunurilor comune, acționând împreună” în cadrul căreia dezbaterile au vizat modul în care bunurile comune pot fi protejate în contextul actualelor provocări globale – criza climatică și transformarea digitală, o reuniune dedicată egalității de gen și al 13-lea Forum UNESCO dedicat tinerilor, în cadrul căruia discuțiile s-au axat pe impactul social al schimbărilor climatice și asupra necesității realizării unei tranziții climatice echitabile, precum și reuniuni paralele pentru a discuta diverse aspecte legate de activitatea Organizației Națiunilor Unite.

Senator Remus Negoii